

Opstartshistorie til projektorienteret arbejdsform i jernalderlandsbyen.

En fiktiv historie om to børns oplevelser en eftermiddag i jernalderen omkring år 0.

Helga og Torstens oplevelser i skoven.

Det var et godt stykke op ad formiddagen. Solen stod allerede højt på himlen, og det var bagende varmt. De velkendte lyde fra smeden og dyrenes brægen blandede sig mellem hinanden. ”Helga og Torsten”, råbte mor inde fra langhuset. ”Kan I ikke hente nogle bær og svampe i skoven. Jeg skal bruge dem i aften”. Mor lød bestemt, så de to børn, som legede udenfor smed flintstenene, de havde i hånden og løb ind i huset. Kort efter kom de ud igen med hver sin kurv. ”Lad os gå hen til den store eg, der er mange brombær” ivrede Helga. ”Nej”, svarede Thorsten, ”der er flere nede ved gamle Hertas hus”. ”Jeg kan ikke lide at gå den vej. Den er så uhyggelig,” sagde Helga med lav stemme. ”Åh, pjat, lad nu være med at være så tøsset, kom nu” pressede Thorsten, og begyndte at gå hen imod skoven. Helga var ikke meget for det, men Thorsten var jo ældre og større, så han fik som regel sin vilje.

Lidt efter traskede de to børn side om side inde i den store skov. ”Der kan du bare se”, drillede Thorsten, ”her jo ikke spor farligt”. Nej, det måtte Helga indrømme. ”Det er bare så mørkt her, og mor har jo sagt, at det er her ulveflokkene holder til”. Thorsten svarede ikke, han var travlt optaget af at pille næse og gik så hurtigt, at Helga havde svært ved at følge med.

Da de havde gået lidt, kom de til en stor lysning i skoven. ”Det var her, jeg var med far, da vi hentede træ til vores nye hus, sagde Thorsten og pegede ind i skoven. Helga kiggede i samme retning og så, at træerne et stykke inde i skoven var ryddet og træstubbene stod som pilespidser, der ragede op fra skovbunden. ”Tror du ikke, at der er svampe her,” spurgte hun. ”Nej dit fjols,” afbrød Thorsten hende barsk. ”Enhver ved jo, at der ikke er svampe her”. Helga blev sur og mumlede stædigt, at hun selv havde hørt mor fortælle, at den kloge kone hentede sine svampe her til de mystiske drikke, hun lavede.

Helga og Thorsten gik videre ind i skoven, de var efterhånden kommet et stykke væk fra landsbyen. Forude delte stien sig, og Helga ville ønske, de stadig kunne se raven i landsbyen, men hun ville ikke vise Thorsten, at hun var bange, så hun spurgte: ”Skal vi ikke gå om mod den Hellige Lund? Der sikkert mange bær i nærheden, og mor sagde også, at hvis vi fandt træet med de blade, som giver den røde farve, så skal vi

plukke nogle”. Til sin store overraskelse gik Torsten ind på forslaget. Han havde længe ønsket, at se det sted, hvor der foregik mystiske ting. Gamle Thorulf, landsbyens buemager, havde fortalt, at en hestevogn engang var kørt rundt i den Hellige Lund uden heste spændt for. Thorulf havde også sagt at der var blevet sat nogle trælle ud i mosen, vist nok fordi alle husdyrene i landsbyen var blevet syge og døde. Torsten vidste ikke rigtig, hvad han skulle tro. Hvordan kunne en vogn køre rundt uden heste, hvor var trællene blevet af og hvorfor var de blevet sat ud?

Efter nogen tid delte vejen sig igen. ”Vi går ind i Den hellige lund”, sagde Thorsten, han var blevet godt nysgerrig. ”Nej”, svarede Helga, ”du ved nok far har sagt, vi ikke må komme der. Det er først, når vi er blevet voksne.” Torsten vidste udmærket godt, at stedet var forbudt for børn, men i bar irritation om at blive mindet om det, sparkede han til en stor sten, som lå på vejen. ”Av”, råbte han og hoppede rundt på et ben, mens han forgæves forsøgte at holde på den dårlige fod, med det resultat, at han faldt lige ned i en myretue, som lå tæt ved stien. Torsten glemte øjeblikkelig alt om den dårlige fod, og fik travlt med at rejse sig, men det var for sent. Han havde myrer over alt, og en del af dem begyndte at bide ham. Torsten slog vildt om sig, idet han råbte til Helga. ”Så hjælp mig dog”. Hun forsøgte at hjælpe ham, men det var svært. ”Så stå dog stille”, råbte hun. ”så jeg kan børste myrerne af dig”.

Helga børstede myrer væk, det bedste hun havde lært, imens Torsten havde travlt med både at rode i sit hår og gnide sine øjne. Efter en del børsten og gnideri stod begge børnene ude på stien igen. Torsten havde fået røde kinder og syntes stadig, at det kriblede og krablede overalt. Så tog han sig sammen og forsøgte at lyde helt mandig, idet han sagde. ”Nå, pyt, skal vi se at komme videre.”

De gik videre ind i skoven. Helga syntes, at skoven var blevet trættere nu, og den så dystert og truende ud. Hun kendte ikke stedet og følte sig meget lille, derinde under de store træer. Pludselig gav det et sæt i hende, for en stor, sort fugl fløj lavt hen over dem. Det gik så hurtigt, at Helga i første omgang ikke nåede at se, hvad det var. Hun bemærkede også, at Torsten blev forskrækket for hans hånd lå på kniven, der hang ved hans bælte. ”Jeg er bange, skal vi ikke gå hjem”? spurgte hun med lav stemme. ”Nej”, svarede Torsten. ”Det var kun en sølle ravn, og desuden kan jeg se bærrerne derinde. Thorsten pegede ind i buskadset.

Torstens forklaring trøstede ikke Helga, hun kom i tanker om, at hun havde hørt den kloge kone fortælle far, at en ravn ofte var et varsel om onde tider. Hun blev afbrudt i sin tankegang af at Torsten pludselig sprang over den lille bæk, som løb langs stien, og løb ind i krattet. ”Her er masser af bær, skynd dig”, hørte hun ham sige. Helga hoppede forsigtigt over bækken og så kort efter Torsten i fuld gang med at plukke bær. ”Um, de smager godt,” sagde han og proppede et nyt bær ind i munden. Helga

plukkede også en stor sort brombær og stak den tøvende i munden. Den smagte herlig.

Lidt efter var begge børn i fuld gang med at plukke bær. Brombærkrattet strakte sig et langt stykke og før end de vidste af det, havde Torsten og Helga bevæget sig langt væk fra stien. Forundret opdagede Torsten, at de var på vej ud af skoven, for skovbrynet var lige derhenne. Pludselig opfangede hans øre hestetrampen. Lyden kom nærmere. "Helga" hviskede han. "Gem dig", hvorpå han trak Helga med ned i krattet. Hun skulle til at protestere højlydt, men Torsten lagde en hånd over hendes mund. "Hør", hviskede han. Lyden af heste var meget høj nu, og han syntes ligefrem, at jorden rystede. Torsten stak forsigtigt hovedet op over en græstue og så en flok fremmede ryttere dukke op på bakken lige uden for skoven. De red med stor fart og hestene havde skum om munden. De fremmede var iført tøj, Torsten aldrig havde set før, og de havde lange spyd i den ene hånd. Så var de væk. "Hvem var det", spurgte Helga forsigtigt og stak hovedet frem. "Jeg ved det ikke", mumlede Torsten eftertænksomt, så sagde han med fast stemme. "Men vi må hellere skynde os hjem og fortælle far det. Kom". Begge børn rejste sig og begyndte at løbe tilbage mod stien.

Var de faret vild? Helga syntes det varede længe inden stien dukkede op forude. "Vi glemte kurvene", stønnede hun forpustet." "Skidt med dem - giv mig din hånd, svarede han og hjalp hende over bækken.

Begge børnene satte i løb hen ad stien, hjem mod landsbyen. Bare de nu ikke mødte nogle af de fremmede? tænkte Helga, mens hun kæmpede for at følge med Torsten, som løb foran hende. Da de havde løbet lidt, begyndte hun at få ondt i siden. "Jeg kan ikke løbe så stærkt, vi må sætte farten ned, og jeg har fået ondt i siden", stønnede hun. Torsten nåede ikke at svare, før end Helga gav et højt skrig fra sig og tumlede om på stien. Torsten stoppede op og råbte irriteret. "Hvad er der"? "Av, det gør ondt, jeg har skåret min fod på en skarp sten, svarede Helga. Hun så på foden. Det var begyndt at bløde, og såret gjorde ondt. Helga kæmpede hårdt for ikke at græde. "Jeg må have en forbinding om foden", sagde hun med bævende stemme. "Nej, det har vi ikke tid til, kom nu", skyndte Torsten på hende. Så begyndte Helga at græde. "Det gør ondt, måske dør jeg", hulkede hun. Det var rigtigt. Torsten kom til at tænke på, at Ask sidste sommer var død af blodforgiftning, da hun havde skåret sig i fingeren, mens hun var ved at rense fisk. Selv ikke Tyrekvinden, havde et helbredende middel.

"Bliv liggende Helga", sagde Torsten. "Jeg er straks tilbage", så var han væk. "Kom tilbage, hvor går du hen"? skreg Helga. Hun glemte et øjeblik smerten i den sårede fod. Tanken om, at være helt alene i den store skov, gjorde hende rædselsslagen. Der

var jo vilde dyr i skoven, og hun var helt alene. Men heldigvis dukkede Torsten op igen. I hænderne havde han bladene fra en vejbred. Med forsigtige hænder lagde han en forbindelse om såret og bandt den fast med læderestropen fra sit bælte.

“Prøv at støtte på foden nu”, sagde Torsten, idet han hjalp hende op. Helga prøvede at stå på foden. Det gjorde lidt ondt, men hun syntes allerede at bladene hjalp. “Kom, jeg hjælper dig”, beordrede han, og begyndte at hale i hende. I begyndelsen fulgte Helga humpende med, og efterhånden gik det bedre, og til sidst kunne hun gå selv.

Hjemturen blev lang og sej. Torsten var utålmodig og brændte efter at spæne af sted. Han syntes, Helga gik så langsom, men han ville ikke gå fra hende, hun var jo trods alt hans lillesøster. Men de måtte have besked derhjemme, og hvad nu, hvis de fremmede allerede var kommet og havde overfaldet landsbyen? Måske havde de brændt den af og slået hans mor og far ihjel. Men så kom han til at tænke på, at de fremmede måske var venligtsindede. Tanken om det gjorde ham godt tilpas, og han ventede pænt på sin søster.

Langt om længe kom de til kendte steder. Der stod den store eg, og næste gang stien drejede, skulle de kunne se landsbyen. Helga fulgte pænt med, og hun haltede ikke så meget mere. Torsten kunne se, hun havde grædt, for hun var rød omkring øjnene. “Nu er vi snart hjemme”, sagde han opmuntrende. ”Se - der sidder raven i landsbyen”, Torsten pegede ind gennem træerne. Helga svarede ikke, hun havde nok at gøre med at følge med. Landsbyen var mærkelig stille, var der sket noget? Nej nu hørte de hundenes gøen, og svinenes hvinen, når de bed hinanden i øret. Børnene kom ud af skoven og fik straks øje på høstfolkene, som gik og høstede med deres segl. Alt virkede som det plejede. Torsten var lettet. “Jeg løber i forvejen” sagde han og stak i løb uden at vente på Helgas svar. Torsten løb det bedste, han havde lært. Han havde så meget fart på, at han løb lige ind i far, som netop da kom rundt om hushjørnet med en kurv fuld af brænde. Kurven røg ud af hænderne på ham, og brændestykkerne blev spredt for alle vinde.”Ved Herta, hvad laver du knægt” begyndte far, men blev brat afbrudt af Torsten, som fremstønnede. “Der er fremmede i skoven”. Vi så en flok ryttere på vej hertil”. “Hva, Hvad siger du, - hvor mange var der”? Far glemte øjeblikkelig alt om de tabte brændestykker og lyttede opmærksomt til, hvad Torsten havde set. Så skyndte han sig ind i huset og kom kort efter ud med det store horn. Han satte det for munden og blæste en høj, lang tone. Som trold op af en æske dukkede landsbyens beboere op en efter en. Torstens far fortalte kort, hvad børnene havde set. Pludselig stoppede han op og så strengt på Torsten. “Hvor er Helga?” “Jeg er her far” lød en spæd røst henne fra hushjørnet. “Jeg har skåret mig på en sten”.

Far koncentrerede sig igen om de fremmede og kort efter var alle landsbyens våbenføre mænd til hest på vej ud af landsbyen for at opsøge de fremmede, som måske var på vej til landsbyen. Torsten spekulerede igen et øjeblik på, om de fremmede havde venlige eller fjendtlige hensigter. Han blev brat revet ud af sine drømmerier ved mors faste stemme. "Torsten og Helga, hvor er bærrerne"?